

§ 2 udgaaer. Under Nr. 6 er der stillet et Amendement til § 3, saaledes, at der efter „Byggepladsen“ skulde indskydes „derunder indbefattes en passende Gaards- eller Haveplads.“ Jeg skal for det Første, hvad det Formelle angaaer, bemærke, at det vistnok er feilagtigt, at dette Amendement er stillet til § 3; thi et Amendement, som angaaer Principet, burde vistnok have sin Plads ved §§ 1 og 2, og ikke ved § 3, der, som jeg tidligere har bemærket, angaaer Maaden, hvorpaa Principet skal gjenføres. Men dette er mindre vigtigt; langt vigtigere Grindringer kunne og bør gøres i Henseende til Realiteten af dette Forslag. Man kan være fuldkommen enig med den ærede Amendmentsstiller i, at det vilde være at ønske, at der ved ethvert Huus, om det ogsaa beboes af nok saa fattig en Mand, kunde være ikke blot fornøden Gaardsplads, men ogsaa en passende Have. Dette Ønske tiltaler Enhver. Alle finde det godt og nyttigt, at der til et Huus er en Have, men man maa dog meget vogte sig for at lade sig forlede af sin Følelse til at optage et aldeles nyt Princip i vor Lovgivning. Det Princip, at de Mænd, der savne Bopæl, skulde ved Communens Assistance forstafes en saadan, er gammelt i vor Lovgivning, af den naturlige Grund, at Huusly er en af Livets første Fornødenheder, hvorfor jeg heller ikke har kunnet erkende, at de Mænd, der savne Bopæl saaledes, ere at skjælnes fra dem, der savne Brød eller Klæder. Dette er altsaa Grunden, hvorfor vor Lovgivning bestemmer, at Communen eller det Ofsentlige skal staffe Bopæl til dem, der virkelig savne den; men anderledes er det med Gaardsplads og Have, som det vel kan være godt og nyttigt, ja meget rigtigt, at bestidde for en Mand, der boer paa Landet, men ikke aldeles nødvendigt. Hvor vanskeligt det er, at komme ind paa denne Vej, vil maastee lettere sees, naar man lægger Mærke til den ærede Forslagsstillers Subamendement, hvori han har yttret, at denne Have skulde have et Areal af 1—500 Qvadratalen. Det var vist et meget moderat Ønske og en ganske passende Størrelse for en Have til et Huus, hvori der f. Ex. boer een Familie; men, hvis der nu boede 2 eller flere Familier i Huset, vilde der jo be-

høves en større, og boede der mange Familier, da en langt større Have, for at være fyldestgjørende. Men hvor er da Grændsen? En Have kan ogsaa erholdes paa et andet Sted end ved Huset; den kan leies, eller paa anden Maade tilveiebringes end Jord til at bygge Huus paa. Jeg skulde derfor være af den Formening, Forsamlingen ikke vil billige, at der etableres et aldeles nyt Princip i vor Lovgivning. Til § 4 er der stillet et Amendement, som gaaer ud paa, at der efter Ordene: „uvillige Mænd“ i fjerde Linie i Paragraphen skulde tilføies: „af en anden Commune.“ Jeg skal henstille til Forsamlingen, om det kan findes nødvendigt at udtale dette. Jeg har antaget, at det fulgte af sig selv, at Rettens Betjente i Reglen vilde vælge Mænd udenfor Communen, fordi de naturligtvis i saadanne Spørgsmaal ville være det meest upariske. Jeg har ikke paa Comiteens Begne noget Besentligt at erindre derimod, uden at den ikke har anset det fornødent, at gjøre denne Tilføielse. § 5 skal jeg opsætte til siden.

Formanden: Det er af den ærede første Landstingsmand for den niende Landstingskreds (Dahl), som har stillet Ændringsforslaget under Nr. 2, ønsket, at dette Forslag maatte blive underkastet en Deling. Den ærede Ordfører har vel allerede havt Ordet i denne Sag, men, da Ordføreren kan tage Ordet saa tidt han vil, under Sagens Behandling, saa mener jeg, at der saafremt Forsamlingen indrømmer, at denne Deling maa finde Sted, ikke heri kan være Noget til Hindring derfor. Det er nemlig af den ærede Forslagsstiller ønsket, at dette Amendement maatte deles saaledes, at de Ord „eller til Opførelse af Boliger for saadanne huusvilde Personer i Fattigdistriktet, der ikke paa anden Maade mod Betaling kunne staffles Huusly“, maae blive underkastede en særskilt Afstemning. Jeg skal tillade mig at spørge, om der fra Forsamlingens Side er Noget at erindre herimod.

Solberg: Jeg kan ikke nægte, at jeg har Adskilligt herimod. Amendments skulde jo stilles forinden, i den Hensigt, at man nøie kan overveje dem; men denne Forandring skeer saa